IN-NAHLA

TA' **AGOSTINO LEVANZIN.**

GAZZETTA TA' CULL GIMGHA BIEX TGHALLEM U TIDDEFENDI IL POPLU.

Omne tulit punctum qui miscuit utile dulci.

Giebha żeŭġ dac li għaraf ħallat il ħelu ma'l meħtieġ.

111. **15 ta' OTTUBRU 1910.** **IT-TIELET SENA**

ĦTEHIM.

Hadd ma jista jissieħeb għal anqas minn sena; u jecc ma jgħarrafx lili, b'il mictub, għallanqas ħmistax kabel, li ma fi ħsiebux ijgeddeb, ingħoddu bħala msieħeb għa's-sena ta' ŭara. Il ħlas, b'il kuddiem, hu: għal ta'l Belt, ta'l Furjana u ta' Ta's-Sliema ħames xelini f'is-sena u jista jsir b'is-sitt xhur jeŭ b'it-tliet xhur; l-oħrajn ijħallsu, barra minn dan, il posta ucoll. Cull min jissieħeb issa jieħu l-eŭŭel sena li ħarget b'xejn; min ijsieħbu jieħu "Maħbub ta' Gesù" b'xejn. In-"Naħla" u il "Maħbub ta' Gesù" jinbigħu għand is-Sur ĠANNI CRITIEN, ta' Strada Rjali ta'l Belt, fejn jista jsir il ħlas ta'lgazzetta ucoll. L-ittri għandhom jinbagħtu colliha f'Ta's-Sliema, 12, Str: S. Vincenzo.

IL LAKGĦA.

Nhar it-Tnejn li għaddeŭ, f'it-3 ta' ŭara nofs inhar, f'il Hotel d'Angleterre ta'l Belt, saret il Lakgħa Politica biex tiddecidi meta jerħu il Cunsilieri liema politica għandhom jimxu biha.

Nibdeŭ biex ingħidu li għad li ħarġu ma's-sitt mitt stedina ma marrux actar minn mija u ħamsin u dana juri chemm ftit ħrara juru anche l-intelligenti maltin f'il ħŭejjeġ ta' pajjishom.

Barra minn dana in-nies li chien hemm chienu magħżula chif kabel lill Cunsilieri li ma jridux jitilku iżda li jridu jibkgħu imŭaħħla donnhom karnit ma's-siggu ta'l bellus. F'il ħin li rajna hemm geŭ bosta żgħażagħ li geŭ biex ijgħajjtu biss u li ma għandhomx vot bħala elettuni smajna li is-Sur Ġużè Bencini, ħuħ Saver u xi oħrajn li xjieħu f'il politica ma chienux mistiedna. Meta ŭieħed jagħżel il cotra scond il fehma tiegħu ijcollu min ijżomm miegħu sgur.

Iżda allavolja sar hecc il Cunsilieri li ma jridux jitilku marru minn taħt billi għad li ivvotaŭ favur tagħhom xi sebgħin ruħ il mija l-oħra kamu għalihom, għamlu ħafna taħditiet kaŭŭija contra tagħhom u ħarġu il barra bla ma ivvotaŭ għaliex dehrilhom li chienu imsejjħin għal ħaġa u saret oħra.

U hecc chien. F'ic-circolari ta'l istedina kalu li chellhom jitchellmu fuk il politica li chellha tigi ŭara it-tluk u b'hecc taŭ x'ŭieħed jifhem li chienu bi ħsiebhom jitilku, iżda meta morna hemm taħt l-iscuża li jridu jitħaddtu fuk il politica ta'l mument għamlu chemm felħu biex ijgegħluna nifmuha bħalhom li ma għandhomx jitilku.

Aħna dana il-logħob u daħk f'il ŭicċ xbajna minnu; u b'iż-żejjed gebbdu chif riedu il programm elettorali u id-dichiarazjoni ta't-tluk.

Aħna minnhom irridu prova ta' *buona fede,* igifieri li ma ħumiex kiegħdin hemm fuk għax jogħgobhom jeŭ għax jakblilhom iżda għall gid tagħna u meta juruna li kiegħdin jitkanżħu chemm jifilħu b'is-seŭŭa u bl-imgħaŭŭeġ, li b'il fors ijridu jokogħdu hemm fuk kiegħdin jibdgħu jdaħħlulna il flieles f'rasna li jridu jokogħdu hemm fuk għax jakblilhom.

Giebu ħatna scużi ta' ħsara għal pajjis, li il Ministru sgur ijneħħilna collox u x'naf jien. Dana hu collu babaŭ għal vavi. Chien hemm min fosthom li kal li id-dispaċċ li bagħtu il Cunsilieri lill Ministru chien *minaccia* (theddida), bħalli chiecu aħna xi Germanja oħra u għandna xi żeŭġ tuzzani *Dreadnaughts.*

Jiena jidhirli li għandhom jiddimettu ruħhom billi jgħidu li ma ħumiex sejrin jitilku bħala protesta contra l-Esecuttiv li tana il Ministru u lanqas għaliex katgħu kalbhom li ma nakilgħux il Costituzjoni, iżda biss, billi haŭn żeŭġ partiti biex jaraŭ jecc il cotra ta'l eletturi hix favur ta'l fehma u il politica tagħhom. B'dan il Ministru ma jista jieħu l-ebda fastidju u jagħmlilna l-ebda ħsara, u huma ma jcunux is-sagrificaŭ il fehma tagħhom. Fl-istess ħin ijcunu ħarġu ta' irgiel u m'hux ta' vavi billi jcunu żammeŭ il ŭiegħdiet tagħhom u b'hecc tibkgħilhom dic il fiducja li għandhom imxu fukha billi jcunu taŭ prova ta' *buona fede* f'il għamil tagħhom. Jecc il cotra ta'l Elettorat trid il politica tagħhom ta ittellagħhom u l-għedeŭŭa tagħhom ijcollhom jisctu għaliex ma jcunux jistgħu jgħidulhom actar li kiegħdin hemm fuk con-

tra ir-rieda ta'l poplu biss biex jagħmlu dac li jdokkilhom, Jecc il poplu ma jridx lilhom jeŭ il politica tagħhom xi dritt għandhom li jmorru contra ir-rieda tiegħu u jokogħdu hemm fuk b'il fors?

Iħallu mela l-iscużi f'il genb u joħorġu ta' irgiel, ijżommu il ŭiegħdiet tagħhom jecc ijriduna nirrispettaŭhom, juruna li ma għandhom l-ebda ħacc li jokogħdu b'il fors fuk is-siġġu ta'l bellus, jatuna *prova ta' buona fede* f'il għamil tagħhom u aħna jsibuna dejjem magħhom għaliex ma għandna l-ebda personalità contra tagħhom u ma aħniex kiegħdin niccumbattuhom għal xi mibegħda jeŭ interess.

Iżda jecc ma jatuniex dina il *prova ta' buona fede* billi itilku ħalli jaraŭ x'ijgħidu l-eletturi li tellgħuhom hemm fuk, ijcollna nibku nictbu u inxeŭŭxu contra tagħhom sa chemm jiġġarrfu miġbuda minn sakajhom sfiduċjati minn cullħadd.

Is-Sur Cicc gie b'il ħsieb li jbellgħilna xi sagħtejn argomenti minn dauc li jakblu lilu biex ma jakgħux m'il Esecuttiv, iżda arralu għaliex kamu għalih is-Sur Levanzin, l-Avucat Caruana Gatto, l-Avucat Bartolo u xi oħrajn li ureŭ, fost ħafna applaŭsi, li dac li chien kiegħed ijgħid is-Sur Cicc chienu collha bżieżak f'loc lanterni.

Il President ta'l Lakgħa chien is-Sur Ŭistin Randon iżda ħalla il tnejn li ma chellhom l-ebda dritt li jkumu jgħajjtu, biex, b'nukkas cbir, ijsicctu il min kam biex jitchellem b'il permess ta'l President; u gieb ruħu ħafna ħażin l-Onor: Mercieca li f'loc li kagħad quiet bħal sħabu jisienna il fehma ta'l Lakgħa, kagħad ta' cull darba jagħmilha ta' surmast f'is-sala, u nesa għandu jcun li *causa mala patrocinio peior erit.*

FRAC.

Nitolbu b'il kalb għar-ruħ ta's-**Sur Piu Frendo-Cumbo** li miet ftit ilu, fl-isbaħ ta' ħajjtu, ŭara marda kasira, l-Imsida biex Alla jatih il mistriħ ta' dejjem u sabar lill imnicċta familja tiegħu.

★

Nifraħ b'il kalb lill-Avucati il ġodda: Em: Bartoli, John J. Bellanti, Filippu Debono, Enricu Frendo, Edgar H. Ganado, Alb: V. Laferla, Ugo P. Mifsud, Oscar Parnis u Ġużeppi Zammit u lill Procuraturi-Legali il ġodda:—Ġużeppi Bezzina, Amanti Borg, Eliġju Castaldi, Ġużeppi Degiorgio, Tommasu Fenech, Charles Moore, Ġużeppi Pace-Bonello u Frangiscu Wirth talli bdeŭ jaħdmu u nixtiekilhom carriera sabiħa u ħafna kliegħ ta' flus.

★

Is-Sur Cicc kal fl-*«Avvenire»* tiegħu li il Cunsilieri ma chitbu katt lill Ministru biex ijgħid dac li kal fuk l-affari ta'l ħalib ta'l mogħża. Mela ġa la darba huma ma għandhom ħtija ta' xejn u dac li kal il Ministru kalgħu minn żniedu hemm bżonn li jibagħtulu protesta b'il mictub biex jitolbuh li jseŭŭi dac li kal fukhom. Jiena għadni ma nistax nifhem għala ġa la darba ma għandhomx chif ijgħidu huma tort ta' xejn ħalleŭ dac li kal il Ministru jiġri contra tagħhom għal dana iż-żmien collu biex bosta ħasbu li chellhom xi faħam miblul.

Il-Ligijiet Tagħna.

L-ARMI U L-IMŬIES.

(Jissoctaŭ minn numru ta' kabel.)

L-articolu għaxra jgħid illi allavolja jcolloc is-sensja dina taka ŭieħidha malli minn ijcollu dina is-sensja jigi iccundannat għal xi ŭieħed minn dauc id-delitti li semmejna fl-articolu ta' kabel; jeŭ meta is-Supraintendent ta'l Pulizija għal xi raġuni biex ijħares lill pubblicu jeŭ lil xi ħadd jordna li dic is-sensja ma tiħiex setgħa, iżjed, għal collox jeŭ għal ftit żmien, basta li hu jirregistra u jirrapporta lill Gvern daŭna ir-raġunijiet li għalihom ijcun ħa dana il pass.

L-articolu ħdax ijgħid il dic is-sensja li hi meħtieġa scond l-articolu tmienja ma hemmx bżonnha għal dauc collha li huma f'is-servizz navali jeŭ militari ta's-Sultan tagħna u għal Pulizija li iġġib l-armi fukha meta tcun takdi id-dmir tagħha.

Mela il baħrin u is-suldati ta' nazzjon stangiera li jcunu f'Malta ma jistgħux ijgibu l-armi fukhom lankas meta jcunu f'is-servizz tagħhom jecc ma jcollhomx is sensja li jrid l articolu tmienja; u dana hu seŭŭa ħafna għaliex inchella chienu jistgħu jiġu ħafna barranin u jcunu dejjem armati u fl-eŭŭel storbju li jitkankal jibdgħu jatu jeŭ jisparaŭ bihom. Polizjott li jcun b'il franc ma għandux dritt li jgib l-armi jecc ma jcollux is-sensja bħa'ċ-cittadini l-oħra u dana hu seŭŭa ħafna għaliex il polizjott meta ma hux jakdi is-servizz tiegħu ma għandux ijcollu l-ebda preferenza actar minn nies l oħra.

Scond l-istess articolu is-sensja ta'l articolu tmienja ma hemmx bżonnha biex ijżomm xcubetta meta dana jcun ġa kala minn għand il Pulizija is-sensja biex juża l-armi għal caċċa.

Scond l-articolu tnax ħadd ma jista jcollu fuku schiechen jeŭ mŭies b'il ponta ta' cull xorta jecc ma jcollux permess m'il Pulizija; u meta il Pulizija tati dina is-sensja trid tgħid fiha xi qŭalità ta' sicchina jeŭ mus tista iżżomm fukec; igifieri li allavolja jcolloc is-sensja, li iġġib fukec sicchina jeŭ mus ma tistax iġġib mus jeŭ sicchina ta' qŭalità oħra għax tista teħel.

Dina is-sensja ma tistax tisŭa għal actar minn tnax il xahar li dejjem għandhom jibdgħu jgħoddu minn Jannar ta' dic is-sena; u għalhecc meta tmur tieħu sensja minn daŭn f'it 30 ta' Dicembru ta' dic is-sena trid tħallas għal l-erŭieħ u fl-eŭŭel ta' Jannar ta' jumejn ŭara trid iġġedded is-sensja u tarġa tħallas m'il ġdid bħallichiecu m'hux b'iż-żejjed li inħalku ħafna sensji ġodda iżda hemm bżonn ucoll li jitħallsu ħafna flus ta' xejn ucoll.

Dana collu li għidna fl-articoli disgħa u għaxra jgħodd ucoll għa's-schiechen u l-imŭies li semmejna haŭnhecc.

L-articolu tlittax ijgħid li dac li għidna fl-art: tnax ma hemm xejn bżonnu meta jcolloc fukec temprin li fih ma jcollux ħlief lama ta' temprin u li cullħadd ijcun jista jifhem li kiegħed iġġibu fukec biex tużah għal fejn jużaŭ temprin. Mela jecc ijcollu lama kaŭŭija u b'il ponta jeŭ jifhmu li kiegħed iġġibu fukec biex tati bih, il Pulizija tista tħarrchec fuku. Ma hemmx bżonn ta' sensja lankas meta is-sicchina jeŭ mus li jcolloc fukec ijcun hemm bżonnhom għas-sengħa tiegħec; basta li ŭieħed ijcun jista jifhem li iċ-circostanzi ta'l-loc jeŭ ta'l ħin is-sicchina tcun fukec għa's-sengħa tiegħec. Jecc lil scarpan ijsibulu trungett fuku f'il għaxija f'ħanut ta'x-xorb jeħel għax hemm ma jcollux bżonnu biex jaħdem bih. Lankas hemm bżonnha għal dauc l-imŭies li jgibu il baħrin jeŭ suldati inglizi scond ir-regolamenti u l-użu tagħhom.

(Jissoctaŭ.)

IS-SENSALA T'AL KORTI.

Haŭn Malta għandna vizzju icreħ ħafna li meta jatina contra ħaġa nagħilku għajnejna u nibdgħu nitigħu il gebel fejn ħabat lakat. Per esempju l-istampà da'l ġranet saħnet contra iċ-Cinematografi u il Canzunettisti bla ma kagħdu jaraŭ jecc ma'l ħażin hux sejjer jeħel it-tajjeb. Daħa ma hux seŭŭa għaliex chiecu ŭieħed jattacca il ħażin u jfaħħar it-tajjeb il ħuejjeġ ijmorru ħafna aħjar. Jiena immur spiss is-*Sanspareil* ta' Ta's-Sliema u mort chemm il darba il *Cummerċ* ta's-Sur Vincenti u katt ma rajt xejn li m'hux xierak f'ix-xeni jeŭ f'il cant. Daŭna u l-oħrajn li żammeŭ irŭieħhom ta' onesti għala għandhom jeħlu ma'l ħżiena? M'hux seŭŭa ! !

Hecc ġara ucoll da'l ġranet fuk is-Sensala ta'l Korti. Xi gazzetti kamu bl-icreħ contra tagħhom u għajjruhom sa *assassini, nies bla coxjenza, capaci li jagħmlu collox;* u x'naf jien. Jiena is-sensala ta'l Korti nafhom collha u ŭisk tajjeb u ma naf katt li assassnaŭ il ħadd. Chiecu il gazzetti kalu li fosthom hemm ħafna nies seŭŭa li jitħabtu ħafna għal familja chien ijcollhom actar raġun. Fost 'l-Appostli chien hemm Ġuda aħseb u ara fost is-sensala ! U chiecu daŭc li chitbu meta raŭ xi ħaġa imgħaŭŭġa irrapportaŭ il Pulizija bħal ma għamilt da'l ġranet jien, chienu jagħmlu actar gid milli kagħdu jgħajjruhom *assassini* u *vagabondi*. Hemm ŭieħed minn daŭna is-sensala li ilu 'għal tmintax il sena ma' dŭar ŭieħed m'il Procuraturi Legali il gŭappi li għandna u li dejjem gieb ruħu ta' galantom u katt ħadd m'il Procuraturi ma għaddu ta' *assassin* u ta' *bniedem bla cuxjenza* anzi collha jistmaŭh. Ŭara dan hemm oħrajn li dejjem imxeŭ tajjeb ucoll u daŭc li contra tagħhom hemm xi tgħid xi ħaġa zgħira ma humiex actar minn ŭieħed sa tnejn. Chiecu il gazzetti fetħu il għajnejn fuk daŭna chien ijcun aħjar.

Mela l-esagerazjoni ma hi tajjba katt.

Iżda min chiteb chellu għal fejn jesagera għaliex ma chitebx għax ijħobb id-*dinjità professjonali* chif jgħidu imma għaliex għamel bħal volpi li meta ma setgħetx tiecol il għeneb kalet li hu kares.

Daŭc li chitbu, chemm il darba, u haŭn pront biex nippruvah, ħadmu ma's-sensala u kasmu lac li kalgħu magħhom u sa ftit żmien ilu talbuhom ix-xogħol. Biss meta raŭ li is-sensala ma riedux jinkdeŭ bihom għaliex fehmu li b'ħadd ieħor il clienti jinkdeŭ aħjar, nafru u sfugaŭ fukhom il bili ħadra ta'l istoncu tagħhom.

Jiena ingħid ħaġa u nifhem li tatuni raġun. Chiecu l-Avucati u il Procuraturi Legali, u fosthom ħafna m'il actar kodma f'il carriera, ma chienux ijxaħħmu l-is-sensala chiecu daŭna chienu jinkerdu ŭieħidhom. Daŭn x'tort għandhom jecc ijsibu min jatihom il flus u jieħduhom? U ġa la darba il kodma jatuhom, il ġodda ma jistgħux ma jatuhomx anzi jridu jatuhom actar biex jidru u jifthu il carriera billi hemm ijmorru ħalli jakilgħu x'jieclu u m'hux biex ijcheċċu id-dubbien.

Mela il ħtija hi actar ta'n-nies legali il kodma milli ta'l oħrajn u ta's-sensala. U imbagħad tridu tafu dina ir-reŭŭixta collha għala tkanklet? Għaliex xi żeŭġ colleghi għajjura raŭni dieħel f'il għalka ġmieli u li bosta m'il aħjar caŭżi criminali u compilazjonijiet kiegħdin jakgħu f'idejja. Ma jridunix nidħer għaliex jafu li iż-żmien ijsajjar il bajtar u allura ŭeħlu is-sensala għax ijneŭŭluli xi caŭża bħal ma jagħmlu anche lill gŭappi u għax natihom xi ħaġa bħal ma jagħmlu huma li rabbeŭ l-għeruk f'il carriera. Da'l ġranet għax chelli x'ingħid ma sensal lakgħu malajr fi ħdanu ŭieħed milli jippretenduha ta' gŭappi u laka caŭża li cont bdejtha jien allavolja mn'idejn sensal u offrieli biex ijħallaslu minn butu il flus li chien berbex. U dina jsejħulha dinjità professjonali ! ! U dana ŭara li ftit ilu tant ħambak contra dana is-sensal, u ried jirrappurtah... Nini ! Nini ! Daŭna huma certi colleghi li meta jaraŭlec biscottin f'ħalkec jgħidulec li hu morr biex malli tobżku jiġbruh u jiecluh huma. Allura ichel b'ichel nieclu jien u ħalli min ijrossu jiccriepa. U m'hux ta' dan biss iżda iccontrastali dritt li tani ir-Registratur u, fuk collox, billi ma sabx, għad li dam jaħseb jumejn bla ma rakad, f'hiex jivvendica ruħu minni bagħat jgħidli *li ma jridx jibka socju f'in-« Naħla » !!!!!!* X'uaħda dina issa sgur li chisrilha ix-xeŭca! U imbagħad jitchellmu fuk id *dinjità professjonali*. Daŭna il ħien ijridu jieħdu il Korti t-Isfel b'cens u malli jaraŭ xi ŭieħed li għandu ftit ta'l melħ jersak l-hemm jaraŭ x'jagħmlu biex ijgherrxuh ħalli jibkgħu jpappu huma. Iżda il ħsieb ta' moħħhom jarralhom u bl-icreħ ! !!

Mela dac collu li takraŭ fuk is-sensala kiegħduħ curantina għaliex hu gejj m'il interess u il għejra ta' xi colleghi li għax ma jistgħux jieclu huma ijridu jchescsu. U jecc daŭna l-erba chelmiet ma humiex b'iż-żejjed jiena għad il kuddiem f'iż-«ŻUNŻANA», la toħroġ, insemmilcom ħafna fatti, bl-isem u il cunjom u id-data, ħalli taraŭ chif għad li il Korti t-Isfel irranġaŭh u żebgħuh b'il *petrifying*, iżda ma'r-riġlejn għad hemm ħafna griefex jiġru u li hemm bżonn li jitneħħeŭ kabel is-sensala. Arrivederci.

Il Guri ta'l meut.

Dana beda nhar it-Tnejn li għaddeŭ u il ħati jismu Arthur Alonzo Bagley, canunier fuk il *«Bacchante,»* li għandu sebgħa u għoxrin sena u hu minn Londrà. Dana chien gżat li katel għax ried l-is-Surgent William Garwood ta'l istess vapur f'id-9 ta' April li għadda. Id-difensur chien l-Avucat Neriç Mifsud li għamillu difiża tajjba ħafna. Dana ma riedx joktol lilu iżda l'is-Surgent Lindsay billi ried jirrappurtah, iżda billi Garwood meta rah rafa idu mar żammielu Bagley spara fuku u middu. Is-Surgent White xehed li Bagley huma u sejjrin bih kal li għamlu apposta. Billi chien hemm xi dubju jecc ir-revolver giex sparat apposta jeŭ ŭaka il grillu meta ħatfu Garwood il ġurati tħaŭŭdu u damu għal ġurnata jaħsbuha seŭŭa. L-eŭŭel ħarġu ħamsa contra erbgħa iżda billi fuk votazjoni hecc ma jistgħux jiccundannaŭ il ħadd reġgħu ħarġu sitta contra tlieta u gie iccundannat għal għomru il ħabs.

SNIEN ! SNIEN ! SNIEN!

Il Chirurgu-Dentista Alfonso Urso resak b'id-dar tiegħu actar l-isfel f'il Pjazza ta' Raħal Ġdid u għalhecc issa jokgħod seŭŭa seŭ kuddiem il għajn. Cull min ijfittxu għal kliegħ jeŭ għa'x-xogħol ta's-snien barranin, li għalihom hu tant imfaħħar, ijsibu ŭara nofs inhar dejjem id-dar.

IL MELH.

Il bniedem hu ħaġa curjusa ħisk. Dac li jsib taħt ħalku u bi ftit flus ma jatix casu u ma jistmahx iżda jħallas il mimmi ta' għajnejh għal dac li jrid jitħabat għalih u li jkum għali. Nieħdu, per esempju, il melħ ta'l ccina, dana jista jisūa għal elf ħaġa u jista jagħmilna gid daks ħafna minn dauc il medicini li nonfku ħafna xelini tagħhom, u frattant ftit natu casu.

Biex tiddisinfettau hu ħaġa m'il aħjar billi fih il *cloru*, u għalhecc il baħar ma jinten katt għaliex fih ħafna melħ. Chiecu il baħar ma chienx fih melħ b'il ħafna iġsma u ħmieġ li fih chien jinten f'kasir żmien u joktolna il coll bl-intiena; iżda il melħ ijseūūi collox u jagħmel anzi l-arja ta'l baħar tajjba għa's-saħħa.

Il melħ hu TONICU ucoll, u sa chemm ma tużaux żejjed jikaūūi il gisem u jiddisinfetta id-demm minn ħafna microbi ħżiena.

Meta jcollcom xi ūgiegħ, u l-actar ta'd-dras jeū xi nevralgija jeū meta tcunu maħnukin, incaljaū il melħ, orbtuh f'calzetta u kiegħduh fuk fejn ijcun hemm l-ugiegħ jeū il ħanka u taraū chif tinħjeū seūūa.

Meta jattaccalcom xi tifel b'il *crupp* jeū b'id-*difterite* ħalltu malajr ftit melħ seūūa ma'l għasel u atuhulhom sa jasal it-tabib u taraū chif it-tifel bosta drabi jakleb għa't-tajjeb billi il melħ ijkatta il membrani bojod li jcunu trabbeu. Meta jcollcom ħalkcom jew griežmejcom minfuħa agħmlu gargarismu billi tħollu il melħ fl-ilma u taraū chif tgħaddu għal l-aħjar. It-tabib jordnalcom gargarismu b'il *clorat* ta'l potassa. Il melħ ma hux ħlief il *clorur* ta's-sodju; f'it-tnejn dac li jaħdem hu il *cloru* li hemm tant f'il *clorat* chemm ucoll f'il *clorur* u għalhecc meta tużaū il melħ f'loc il clorat ta'l potassa tcunu kiegħdin tiffrancaū l-ispejjes ta't-tabib u ta'l ispiżżjar u tinkdeū l-istess.

Meta it-tfal jatuhom l-egħxieūi iskuhom ftit mishun fietel b'il melħ maħlul għaliex il *cloru* ta'l melħ ijrakkad in-nervi bħal ma jagħmlu krabatu il *cloralju* u il *cloroform*.

Meta tilūu xi rigel jeū xi mincheb u jintefħu biex tbatti dina in-nefħa ma hemmx ħaġa aħjar milli tħollu ftit melħ seūūa fl-ilma chiesaħ u ixxarrbu tajjeb in-nefħa bih.

Meta jibda jaka xagħarcom aħslu rascom fl-ilma b'il melħ daks darba f'gimgħa għaliex il *cloru* jiddisinfetta ir-ras minn dauc il ħafna microbi li jcunu kiegħdin ijmarrdu il gilda u jnisslu il brija u li hi caġun li jibda jaka ix-xagħar. F'xi tonici ta'x-xagħar ijdaħħluh bħala *cloralju*.

Biex tnaddfu sniencom u tneħħu it-tartru ma hemmx ħaġa aħjar milli togħorcuhom b'il melħ fin bi xcupilja u billi tiggargariżżaū b'il melħ fl-ilma; u xejn la tibżgħu li dana jgħarrak is-snien għaliex ma jagħmelx ħsara, anzi jsaħħaħ il ħniec.

Jecc meta takilgħu xi darsa jeū taktgħu x'imchien joħroġ id-demm l-aħjar ħaġa biex iżżommuh hu il melħ fl-ilma. Dana m'hux biss jagħlak il ferita iżda jiddisinfettaha ucoll. Intom ilcoll tafu li il *clorat ta'l potassa* jchemmex; dac jagħmlu għaliex jiġbed il-laħam u b'hecc tagħlak il ferita b'il *cloru* ta'l melħ ucoll.

Meta takbadcom xi fetħa kaūūija sa chemm tircaptaū tabib ħollu malajr ftit melħ seūūa fi ftit mishun u żidu ftit ħall u taraū chif il fetħa actarx iżżomm minnufih.

Meta tħossu xi ħriek fuk l-istoncu jeū l-ichel ma jgħaddix seūūa, jeū jakbadcom x'ugiegħ ta' żakk ħollu malajr cuċċarina melħ f'nofs chiccra ilma u taraū chif ijgħaddilcom collox għaliex il *cloru* ta'l melħ ijkaūūi l-acidu *cloridricu* li hemm fl-istoncu u id-digestjoni issir aħjar.

Għa'd-*dispepsja*, igifieri meta l-istoncu ma jsajjarx u ma jgerrix l-ichel b'iż-żejjed tajjeb ma hemmx aħjar m'il cura ta'l melħ. Ippruvaū u taraū chif ma inhix nakla minn żniedi.

Meta tħossu imnifsejcom jiecluċom jeū bħal tgħargħixa fihom tcunu actarx imbuccajtu xi flussjoni. Biex tfejjkuha malajr ħudu niscata melħ fin u igbduha il ġeūūa chemm tifilħu.

In-nevralgiji f'l-idejn u f'is-sakajn tfejjakhom malajr billi tagħmilhom ġo'l mishun sħun chemm issofrih b'ħafna melħ fih.

Meta tcun trid timxi xi mixja tūila ogħroc kabel titlak kigħan sakajc b'il melħ fin fuk biċċa flanella u tara chif jibkgħu frischi it-triek collha; u meta tigi pediluvju b'il melħ ijneħħilec il għeja.

Meta tħoss għajnejc għajjenin jeū xi ftit minfuħa aħsilhom minnufih fl-ilma b'il melħ, u jecc l-ilma jcun fietel tant aħjar. It-tobba jordnaū il *clorat ta'l potassa*.

Meta ūieħed trid iġgegħlu jirrigetta għaliex ijcollu xi ħaġa li kagħditlu fuk l-istoncu tiegħu ma hemmx aħjar mil ilma fietel b'il melħ carc fih.

Meta tieħdu il banju jeū taħslu it-trabi itfgħu ponn melħ għaliex ijsaħħaħ actar u ma jcollcomx bżonn tmorru tgħumu il baħar.

Meta tbajjdu xi dar gegħlu il bajjad ijżid il melħ ma'l gir, għaliex b'hecc jakbad actar u ma jitfarfarx malajr. Meta jagħmlu il melħ ma hemmx bżonn li jżidu il ħalib u jonfku ħafna flus għaliex il ħalib hu tajjeb imħabba f'il melħ li fih.

Biex tnaddfu xi oggetti ta'l kasab ma hemmx aħjar m'il melħ maħlul fuk xcupilja jebsa.

Jecc tgħaddi stampa mitfija bi sponża fina imxarrba fl-ilma b'il melħ targa tiċċara.

Meta tichinsu it-tūapet roxxu fukhom kabel il melħ. B'hecc ma jkumx trab li jgħarrak il mobbli u is-saħħa b'il microbi li jcun fih u il culuri ta't-tapit jiċċaraū.

Biex taħslu iż-żagarelli u l-imcatar ta'l ħarir u jigucom sbiħ ħafna agħmlu hecc: aħsluhom fl-ilma b'il melħ maħlul u chif ijcunu għadhom niedja għadduhom.

Meta jcollcom xi sigra jeū pjanta imgħaxxa u sfajjra itfgħulha ponn melħ f'il kasrija u sakku fuku u taraū chif tieħu ir-ruħ u tiħdar m'il gdid.

Biex terfgħu il bajd frisc għal żmien tūil idfnuh f'il melħ fin b'il ponta iż-żgħira l-isfel. Tistgħu tħalluh hecc xhur sħaħ u ma jigrilu xejn.

U elf ħaġ'oħra ta' ħtieġa bla speijes u bla tbatija li da'l ħin ma niftacarhomx iżda li għad ingħidomlcom il kuddiem.

Cristu l'is-Sacerdoti kallhom: *Vos estis sal terrae* (intom il melħ ta'd-dinja.) biex ijfisser li id-dinja minn għajrhom titħassar fi żmien kasir, u il Cnisja għalhecc tużah f'il magħmudija. Aħna il coll meta naraū xi ūieħed belħieni ingħidu li hu «*bla melħ*;» u cullħadd jaf li meta irridu inżommu xi ħaġa għal żmien tūil bla ma titħassar *immelħuha*.

F'pajjisna il melħ hu b'xejn; mela la Alla għogbu tana dana il gid nistgħalluh.

TLAKKIT.

(*Jissocta minn numru ta' kabel.*)

Scond il għaref Metchnikoff ix-xagħar jibjad billi iċ-celluli bojod ta'd-demm jieclu iċ-celluli culuriti li ijcunu kiegħdin jatu il-leŭn l'ix-xagħar. Daŭna il fagoċiti huma daŭca li jgibu ix-xjuħija.

Fi Franza jmutu cull sena fuk il mija u il ħamsin ŭieħed li jcunu chisru il mitt sena. Fost daŭna jeŭn hemm actar nisa milli irgiel u actar fkar milli għonja.

Fl-eŭŭel ta' Jannar 1914 l-Inghilterra jcollha frejgati ta' sittax il elf tunnellata il, tuk 38; il Germanja 22; il Gappun 13; Franza 8; ir-Russja 6; l-Italja 4 u l-Awstrija 2. (*Ligue Maritime*).

Il Canal ta's-Süez għamel ħafna gid billi kassar it-triek bejn l-Europa u Lvant. Vapur minn Londra għal Bombay jecc ijgħaddi m'il Cap jieħu 30 ġurnata, jecc m'il Canal ta' Suez 17 biss u b'hecc jigi jiffranca 13 il ġurnata. Għal Singapore jintrebħu 9, għal Hong Kong għaxar t-ijiem. Jecc il vapur jitlak f'loc minn Londra minn Marsilja jeŭ minn Genŭa jintrebħu, meta jgħaddi m'il Canal, sbatax il ġurnata vjaġġ. L-ittri minn Londra għal Bombay billi jgħaddu minn Brindisi u il Canal jilħku fi tnax il ġurnata; jecc ijgħaddu m'il Cap ijridu xahar f'il ŭisa.

F'it-38 sena li ilu li intetaħ għaddeŭ minnu 2,400 biċċa ta'l gŭerra u 3,130,000 suldati.

Fuk dana il Canal tant importanti nieħdu m'il opra famusa *L'Isthme et le Canal de Suez* ta' J. Ch. Roux (1901) dan li ġej:— Fl-antic ħafna chien sar canal bejn il Mediterran u il Baħar l-Aħmar li infetaħ 650 kabel Cristu fi żmien il faraun Necos. L-istoricu Erodotu chien rah iżda sa's-sena tmien mija ŭara il miġja ta' Cristu chien mirdum b'ir-ramel. Leibnitz fl-1672 chien chiteb l'is-Sultan ta' Franza Lŭigi Erbatax biex jarġa jifthu u dina ucoll chienet il fehma ta'l cbir Richelieu; iżda meta Napuljun ħa l-Egittu u kabbad l-inginjier Le Pere biex jagħmel il pjanta ħalli jifthu hu, dana ħa sball f'il kejsien billi gieb il Mediterran 27 pied għola m'il Baħar l-Aħmar u b'hecc beżgħu li malli jifthu il Canal jidħol l-ilma ta'l Mediterran u jgħarrak nofs l Egittu u katgħu kalbhom. Sain-Simon fl-1825 raġa tkankal u l-Ingliżi bdeŭ ijgorru l-ittri u il mercanziji bl-art minn baħar għal l-ieħor. Fl-1846 b'it-tħabric ta'l Patri Enfantin saret Xirka fi Franza biex jinfetaħ dana il Canal u meta mar l-inginjier Bourdaloue biex ijkis u jistudja l-invell intebaħ bl-isball ta' Le Pere, u sab li iż-żewġ ibħra chellhom invell ŭieħed u b'hecc sata jinfetaħ il Canal; iżda billi chien jaħchem fuk l-Egittu Abbas ma tahomx is-sensja li jifthuh. Ferdinandu De Lesseps, malli laħak Moħammed Said, ħabib tiegħu, kala is-sensja u beda ix-xogħol. L-Inghilterra ħadmet chemm felħet biex tfixclu iżda ma irnexxielhiex. L-eŭŭel dakka ta' bakkun taŭha f'il 25 ta' April 1859 fuk ix-xatt fejn illum hemm Port Said u għaxar snin ŭara, f'is-17 ta' Novembru 1869 il jott imperjali *Aigle* b'fuku l-Imperatrici Eŭgenja u flotta ta' 68 bastiment ieħor għaddeŭ f'jumejn minn baħar għal l'ieħor. Ix-xogħol sar taħt it-triegija ta'l Ing: Voisin Bey. Il Canal hu tŭil 161 chilometru. Katgħu 74 miljun metri cubi terrapien. Il belt ta' Suez chienet teżisti fi żmien Salamun.

Għaddeŭ b'collox xi 120,000 bastiment; il-lum xi 4,000 f'is-sena; u fuk sitt miljuni passiġġieri m'il ftuħ sa'l-lum.

F'New York inħolkot sengħa ġdida, dic ta'l *mistake-clerk*. F'cull stabiliment cbir hemm ŭieħed impjegat biex jakla iċ-ċanfir u biex jigi imcheċċi sicŭit b'iċ-ċajt. Meta jittieħed xi sball jeŭ lill client jŭiccuh xi ħaġa jeŭ ijbagħbsuh f'il prezz u dana jigi biex jieħu sodisfazjon, il principal biex ma jdarrashiex ma'l client, ijseijaħ il *mistake-clerk* u jibda jċanfru chemm jiflaħ u fl-aħħar ijcheċċih. Dana jibda jitlob ħniena lill client billi jħanninlu u jgħidlu li għandu il familja u dana, u l-actar jecc tcun xi sinjura, kalbu tħenn u jitlob lill principal li imħabba fih ma jtellfux il post. Dana jagħmel ta' b'ir-ruħu li jiccuntentah u jżommu ŭara li jaiddbu li għal darb'oħra għandu jokgħod attent li jakdi lill parruċċani seŭŭa. Il client joħroġ cuntent għaliex minn għalih ijcun ħa suddisfazzjon seŭŭa u jcun għamel fl-istess ħin opra ta'l ħniena bla ma jintebaħ b'il farsa li tcun intlagħbet bih minn fuk spallejh.

Fl-istabilimenti il cbar jimpiegaŭ ucoll sinjuri għappi billi jlibbsuhom b'xejn biex ijresskulhom clienti oħra u biex ijgħarrfu lill principal chif ijgibu ruħhom il-lavranti ma'l clienti.

Kerner, f'il «Botany» tiegħu, jgħarrafna li il manna li tissemma fl-Iscrittura chienet il ħaxixa li ticber fuk il blat u li ix-xjenzjati jsejjħulha «*Lecanora esculenta*.» Dina meta tinxef teħfief u tittajjar ma'r-rieħ u għalhecc billi meta jorkod ir-rieħ taka jaħsbuha nieżla m'is sema. Fl-1864 għamlet xita kaŭŭija ħafna ta' dina il manna li tittiechel. (*Chemist and Druggist*).

Il ħorriek imgħolli insalata, hu tajjeb ħafna għal l-ichel u jecc iddarru il mogħoż jeŭ il bakar jiecluh hecc ijċattru ħafna ħalibhom. Hu tajjeb ucoll għat-tigieġ u f'il pajjisi ta' Fuk jiecluh in-nies. It-togħma ta' dina il ħaxixa imsajjra ma'l minestra hi tajjba ŭisk u tgħaddi il ħafna minn daŭc il ħxejjex ta'l insalata li nużaŭ illum. Iżda billi tinsab mormija f'it-torok u ma nħallsux flus tagħha ma natux casha. Lankas l-ispinaci ma jicsruha f'it-togħma tagħha u l-actar meta tiġbru il klub ħodor kabel ma tixraf is-siġra.

Meta tridu tŭaħħlu xi ħaġa tajjeb b'mod li ma tinchiserx jeŭ tinkala malajr agħmlu hecc: ixtru il ħalib u jecc ma jcollcomx tames biex tgħakkbduh bakta żidulu ftit ħall u jagħkad l-istess jeŭ ixtru il ġbejniet frischi m'il eŭŭel. Daks li jcollcom pis gbejniet jeŭ bakta bla xorrox żidu tajjeb miegħu gir mitfi bl-ilma u ħalltu collox bħal ħalib dens u caħħlu bih u taraŭ chif jeħel daks il ħadid.

Id-dubbiena tbid erba darbiet cull sajf u cull darba tbid ma't-tmienin bajda. Issa billi dana id-dubbien malajr jicber u jbid hu ucoll f'sajf ŭieħed minn dubbiena jitnisslu ma'ż-żewġ miljuni dubbiniet oħra.

L-actar statŭa li tkum flus li haŭn f'id-dinja hi dic li hemm f'Yokoħama f'il Gappun u li turi l-alla falż tagħhom Daibustu. Hi għolja ma's-sittin pied u tiżen ma't-tliet knatar deħeb m'il ifjen.

Bin fx-Xhaħ ta'l Persja għandu pipa micsija collha djamanti u ħaġar prezzjus li tkum mitt elf lira, u għandu xabla li tkum tmien t-elef. Iżda l-actar xabla li tkum flus li haŭn f'id-dinja hi dic ta'l famus Gaekŭars ta' Baroda li tlaħħak ma'l mitejn elf lira. Il Maharajah ta' Ghened, indjan, għandu carrozza ta'l fidda mastizz. Is-Sultan li ŭakkgħu ta'l Marocc chellu pjanuforti li kam erba t-elef lira.

L-actar belt li għanda ħŭienet ta'x-xorb hi Parigi—30,000. New York għandha 11,000 u Londra 6,000 biss. U imbagħad ijgħidu li l-Ingliżi huma scaren. (*Jissocta.*)

Għa'n - Nisa.

(Jissocta minn numru ta' kabel.)

Kis li l-oatmeal kabel ma tħalltu ma'l ħalib taħdmu b'cuċċarina ma' ftit ilma sa tagħmlu bħal ħalib għaliex inchella jagħkadlec għokod, għokod, u jħassarlec collox. Jecc trid iżżid ftit sultana u f'ill ŭiċċ troxx ftit zoccor ma tagħmel xejn ħażin għaliex iz-zoccor hu sustanza cbira għal gisem u l-actar meta jcun zoccor ta'l frott bħal ma hu f'iż-żbib, f'il passulina, f'it-tamar u f'it-tin li għandcom tatu ħafna minnhom l-uliedcom jecc tridu taraŭhom tielgħin mibruma donnhom frat. Ippruvaŭ deŭŭku platt minn dana l-ichel l-uliedcom biex taraŭ chif ijlefilfuh u frattant tcun kiegħda titmagħħhom ħaġa ta' sustanza li ma bħala, b'nefka żgħira u li hi ŭisk aħjar m'il Allenbury's u il Mellin's u il *foods* l-oħra li tatuhom u li fl-istess ħin li jkumu ħafna flus jistgħu jagħmlulhom ħsara cbira, u bosta drabi giebu il meŭt, billi jcunu kodma jeŭ ilhom ħafna f'is-sħana fuk l-ixcaffa ta'l ispiżżjar.

Fl-antic chien ħareġ ŭieħed minn daŭna il *foods* għa't-tfal, li jecc ma chienx l-eŭŭel ŭieħed sgur chien ŭieħed minn ta'l eŭŭel. Dana chien jismu *Revalenta Arabica* u tant intgħoġob u tant raŭ gid f'it-tfal u f'il morda minnu li it-tobba collha ta'd-dinja bdeŭ jużaŭh u min ivvintah sar miljunarju f'chemm trodd salib. Meta stagħna u intela b'il-liri sa chemm sata jasa gildu ried ijgħid x'chienet dina ir-*Revalenta* tiegħu u cullħadd baka b'ħalku miftuħ meta sar jaf li ma chienetx ħlief għatz midħun tajjeb tajjeb bi ftit fosfati miegħu. Mela ibdgħu intom ucoll spiss fuk il mejda gibu f'loc il-laħam il għatz, jeŭ minestra ma' ħaxix ieħor, jeŭ ma'l crema chif fehimtcom, jeŭ insalata billi tgħalluh chemm chemm, u chit tferrgħux b'il ftit ilma b'collox iżżidulu ftit żejt tajjeb, melħa, u ftit kares ta'l-lumi jeŭ b'xi gost ieħor, basta tużaŭh. U meta jdejjakcom ħuru għal insalata jeŭ minestra ta'l ful, ta'l fasola, ta'l piselli u daħħlu chemm tistgħu l-*oatmeal*. TIECLU BI RHIS, TAJJEB U SUSTANZJUS FERM.

F'IL GĦODU AKTGĦU IL VIZZJU HAŻIN TA'L CAFE' JEŬ TA'T-TE'. Dana jagħmlilcom ħsara cbira f'saħħitcom bla ebda sustanza ta' xejn. L-aħjar ħaġa f'il għodu malli tkumu hi li tieħdu scutella seŭŭa misħun jagħli chemm tistgħu tixorbuh b'biċċa lumija b'il koxra b'collox imgħollija fih u bi ftit zoccor. Dina tagħmlilcom gid cbir f'saħħitcom għaliex tnaddfilcom l-istoncu, il fŭied u l-imsaren minn cull ilgħab u imbarazz li jcun baka m'il ichel ta'l jum ta' kabel. Ibdgħu ħudu dina id-draŭŭa irħisa u ħafifa biex taraŭ chif ma'l ġurnata tħossucom ħafna aħjar billi il fŭied ijcun ħieles minn cull bili jeŭ ħmieġ. Xi siegħa ŭara ħudu ftit ħalib bl-*oatmeal* li tigi kejsha crema maħlula, maħlula u jecc tcun trid titħabat ħafna m'an-nofs ta' nhar jeŭ tagħmel xi xogħol ta' ħafna taħbil-il-moħħ żid isfar ta' bajda miegħu imħabbta tajjeb. Sa'l ħin ta'l icla ta' nofs inhar kis li ma iddaħħal XEJN fl-istoncu tiegħec, tidrax tchiddu b'il calazzjon, jeŭ b'il chiccra cafè, jeŭ tè, jeŭ cicculata jeŭ b'dac il *grog* li hu agħar minn collox. —XEJN. Ma' nofs inhar kejs li tokgħod tiecol f'camra m'il actar arjusi li għandec u b'it tieka miftuħa u jecc jista jcun b'ix-xemx sa nofs il camra. Ma hemmx bżonn ingħidlec li għandu jcolloc il bjancherija u il fajjenza u l-imgħaref u is-schiechen u cull ma tuża għal-l-ichel collox xummiema bl-indafa. Ibżgħu dejjem m'il microbi u għalhecc gibu collox nadif tazza u collox mismut b'il misħun. U fuk il mejda culu chemm tistgħu ferħana u la tistħux tidħku jecc tigi l-occasjoni.

L-allegrija ŭakt l-ichel hi aħjar m'il mustarda u m'il *pickles*. Cheċċu għalhecc cull ħsieb li jcollcom fuk il pis ta'l familja, fuk in-negozji ta' żŭieġcom, fuk il għaŭġ ta'l ħajja u għallankas għal dic in-nofs siegħa itfgħu ŭara spallejcom collox u la takilgħux inqŭiet. Kisu li il mejda tcun dejjem festa żgħira għalicom allavolja ma jcollcomx dundjani u pernici fukha. L-aptit hu l-aħjar zalza u meta tieclu bl-aptit imkar inċova tinżlilcom għasel daks dundjan. Biss biex ma tħassrux l-aptit ta'l mejda serrħu l-istoncu ma'n-nofs ta' nħar u tieħdu *xejn* u lankas il *grog* ta'l *vermut* kabel l-ichel jeŭ xi xorb ieħor għaliex dana actar ijgħarrak milli jseŭŭi. Ħaġa aħjar m'il *grog* ħafna biex tkankal l-aptit hi li tagħmel erba passi fl-arja jeŭ iddur erba daŭriet fi ġnien jeŭ fuk bejt jeŭ f'bitħa u tiġbed tużżana nifsijiet kaŭŭija minn imnifsejc u tcheċċihom b'il mod il mod il barra. Ibda biex tiecol insalata ta'l ħaxix jeŭ minestra ta'l ħaxix,—għaġin u ħobż m'il ankas. Żejt uża ħafna għaliex ijsostni ħafna u jmixxi l-ichel. Brodu ma għandecx xi trid katt għaliex ma fih sustanza ta' xejn u ma ħumiex ħlief flus mormija. Ŭara li tiecol platt minestra seŭŭa b'il għatz jeŭ daŭc il ħxejjex l-oħra li għidtlec kabel li jisŭeŭ daks il-laħam, hu bajda jeŭ tnejn moklija b'tadama jeŭ ftit patata għax il ŭisk ma jagħmelx gid. Biċċa gobon kadima jeŭ ġbejna ta' ngħaġ jeŭ frisca issostni ucoll. Xarba ilma u ftit frott deserta f'is sajf jeŭ tamar, tin, żbib, geŭż, f'ix-xitŭa. Cun af li l-aringhi pis b'pis fihom sustanza daks il-laħam u jkumu ŭisk ankas. Ħall tużax u f'locu uża il kares ta'l-lumi. Iż-żebbuġ tajjeb ucoll. Biss okgħod attent li dana li semmejtlec ma tieclux collu f'dakka għax ŭisk. Biex tcun taf chemm għandec tiecol sibilpisli għandu jcolloc għal tulec bħal ma fehimtec kabel u il miżien juric ŭaħdu jecc intix kiegħda tgħabbi iż-żejjed actar milli għandec bżonn. Jecc ma'l crema bl-*oatmeal* trid iżżid ftit ross imgħolli jigic tajjeb ucoll u għa't-tfal ħu sombor. Zlazi u ħŭaŭar m'il ankas u xorb barra m'il ilma xejn u dana tużahx f'il bidu ta'l ichel għaliex ijgħarraklec l-acidu ta'l istoncu u tiddigerixxi b'actar tbatija. Il-laħam kejs li jsir rarità f'id-dar u la tuzahx ħlief f'xi festa biex tbiddel il gost ta'l ichel. Il laħam abjad hu aħjar iżda b'iż-żejjed tużah darba f'il gimgħa u ftit. Il majjal u għalhecc il perzut, iz-zalzett, is-siprissat, il murtadella, il mazzit u ħŭejjeġ oħra hecc culhom rarament jecc m'hux katt. Frott ta'l baħar xejn għaliex spiss ijgib ħafna indigestjonijiet u avvelenamenti. Xi ħuta cull tant basta frisca ma tagħmelx ħażin. Cejciet m'il ankas. ACTAR MA TIECOL ĦŬEJJEĠ SEMPLICI U CHIF ĦALKITHOM IN-NATURA AĦJAR. In-Natura biex trabbi iż-żgħar ma ħalketx ħlief il ħalib u għalhecc fuk il ħalib biss bniedem jista jgħix għomru. Jecc ma tridux li tgħixu għomorcom collu fuk il ħalib biss kejsu għallankas li jcun il pedament dejjem ta' cull ichel tagħcom u l-actar ta' uliedcom li jcunu għad ijridu jibnu gisimhom. Ma'l ħalib jimxu ucoll il butir, il ġbejniet u il gobon; iżda katt la tinsa li f'loc il butir tista tuża il *margarina* li fiha l-istess sustanza u tkum ħafna inkas.

Malli tiecol la timurx tibbozza torkod, dur għallankas qŭarta f'il ġnien jeŭ fuk bejt jeŭ f'bitħa għal l-arja; u kis li ma'n-nofs ta' nhar ma tieħu XEJN kabel iċ-cena u li dina għandha tcun ħafifa m'il actar chif fehimtec kabel. Mela issa li fhimt li hemm ichel li jsostni daks ieħor għad li ħafna orħos u li biex tgħix huma b'iż-żejjed il ħalib u il ħxejjex u li ma hemmx bżonn tiecol ħafna biex tgħix b'saħħtec naħseb li fhimt ucoll chif għandec [illegible]ssam il ħajja biex ma tonfokx actar minn sitt soldi cull jum għal l-ichel. META TAGHMEL HECC TCUN KIEGHDA TAHJI IL BUTEC U IL SAHHTEC FLIMCHIEN.

(Jissocta.)

LUCIJA LEVANZIN INGLOTT.

"IŻ-ŻUNŻANA."

Da'l ŭakt sejjra tibda toħroġ dina il gazzetta ġdida b'il Malti u li sejjra tcun suppliment ta'n-«Naħla» tiegħi.

Nisthajjilcom tgħiduli: «X'hemm bżonnha? ma għandecx in-«Naħla,» din ma hix b'iż-żejjed?» Meta infehimcom għala sejjer noħrogħa taraŭ intom stess chif tatuni raġun.

In-«Naħla» ħlakta biex ingħallem il poplu u irnexxiet actar milli katt ħsibt jiena għaliex lakgħuha u ferħu biha l-aħjar nies u l-actar intelligenti ta'l pajjis. Iżda bosta oħrajn ma humiex ħlief ijgħemgmu li jridu jakraŭ l-aħbarijiet, il baned ijridu il programmi, l-imsieħbin ijridu in-necrologiji, id-devoti ijridu il festi, xi uħud ijridu il polemichi, aħna cull tant ijcollna bżonn niddefendu ruħna contra il għideb u it-tnassis ta'l għedeŭŭa tagħna u ta' daŭc li in-«Naħla» tiegħi iġġiegħilhom tant jitkagħŭxu bl-ugiegħ ta' żakk. Fi ftit cliem, billi il «*Malta Tagħna*» ilħa toħroġ fuk għoxrin sena u għal żmien tŭil chieħet timraħ hi biss f'idejn il poplu baxx, dana dara jakra daŭc l-affarijiet għad li fihom il ħajja biss ta' mument u jridhom.

Jiena biex niccuntenta il cullħadd u naktagħlu xeŭktu sejjer ma indumx ma noħrorġ gazzetta oħra ta' cull gimgħa li tatih dac collu li soltu jakra f'il «*Malta Tagħna*» u aħjar, cull tant bl-istampi u b'il premji, u

B'NOFS PREZZ

billi għad li jcun DAKS il «*Malta Tagħna*» ma jcunx ijkum ħlief ŻEŬĠ XELINI F'IS-SENA (-sitt ħabbiet cull numru) li jitħallsu xelin cull sitt xhur b'il kuddiem. L-ispejjes ta'l posta jitħallsu barranin. Min hu imsieħeb f'in-«Naħla» ma jħallasx ħlief XELIN F'IS-SENA BISS ACTAR u posta ma jħallasx barranija billi jircevih ma'n-«Naħla» bħala *supplement*. Dana ix-xelin jitħallas f'dakka u bil kuddiem.

B'hecc in-«Naħla» tibka *rivista* u jcun fiha m'il bidu sa'l aħħar ħŭejjeġ ta' tagħlim biss, u il frac, l-aħbarijiet, in-necroloġiji u il ħŭejjeġ l-oħra jgħaddu f'IŻ-ŻUNŻANA billi dina tcun gazzetta li meta tinkara ŭieħed jista jkattagħha għaliex l-aħbarijiet ijmutu malajr u in-«Naħla» tiftaħ actar il ŭisa għat-tagħlim li jibka jinġabar sa il karrejja ta'l malti jcollhom ENCICLOPEDIJA minnha li isservi lilhom u lill uliedhom.

Id-daks ijcun l-istess ta'n-«Naħla» u bl-istess carta, biss b'ERBA faċċati f'loc bi tmienja. Dina tcun tinbiħ f'it-torok ucoll iżda B'IS-SOLD IL COPJA. Mela jakblilcom actar li tissieħbu u MIN JIBGĦAT JISSIEĦEB MA TUL DANA IX-XAĦAR MA' L-EŬŬEL ĦLAS LI JAGĦMEL JIEĦU B'RIGAL IL «MAĦBUB TA' GESU': IS-SABIĦ CTIEB TA'S-SUR ĠUŻE MUSCAT AZZOPARDI. Mela billi tieħdu dana il ctieb rigal il ħlas ta's-sena jarġa JONKOS B'XELIN u b'hecc l-imsieħbin ta'n-«Naħla» jcunu kiegħdin jieħdu għal l-eŭŭel sena iż-ŻUNŻANA B'XEJN u min ma hux imsieħeb f'in-«Naħla» JCUN KIEGĦED JIEĦU GĦAL-LEŬŬEL SENA GAZZETTA AĦJAR M'IL «*Malta Tagħna*» u **B'XELIN BISS** F'LOC B'ERBA XELINI. Dana juri li għad bakagħli iż-żejt għaliex il ġurnalismu għalija hu ideal u passatemp u m'hux maxtura u ħobż ta' cull jum.

L-EŬŬEL MITT IMSIEĦEB natihom ucoll copja cull ŭieħed ta'l Eŭŭel Taksima ta's-«SAĦĦAR FALZUN» u b'hecc l-eŭŭel sena tcun giethom B'XEJN, u daŭc li huma ġa imsieħbin f'in-«Naħla» jcunu fuk ir-rieħ. Mela fittxu ibagħtu issieħbu B'ITTRA MILL ACTAR FIS u jecc fiħa tibagħtu il flus li fehimtcom tircievu il premji.

A. LEVANZIN.

Tè Ta Ceylon 'MARAVILLA'

IPPREMJAT B'GHAXAR MIDALJI
TAD-DEHEB
GHAL
KAUUA IT-TOGHMA U IS-SAFA TIEGHU
JIĦBIEGH 1/6 & 1/8 IR-RATAL
GHAND L'AGENTI F'MALTA

C. CAMILLERI & SONS

50 STR. MERCANTI IL BELT

CAMPIUNI TA DAN IT-TÈ JINTGHATAU B'XEIN.

TRIDU TFIEKU MALAJR?

Morru f'id-**Dar ta'l Cura** ta'l imfahhar

Prof: ERNESTU PICONE

ta' Serkusa, fi Skallija, fejn ijsiru operazzjonijiet ta' chirurgija, ta' ostetricja, ta' ginecologija u ta'l ghajnejn, b'heffa, b'rekka u bi prezzijiet moderati li cullhadd hareg cuntent minnhom.

Min jinfetak, jeũ ijcollu il mard ta'l hagra, jeũ mardijiet ta'l ğuf, ta'l istoncu, ta'l fũied, ta'l clieũi u mardijiet ohrajn, l-isbah li jaghmel hu li jakbeż sa haun fejn ijsib cull cumdità u jonfok ftit.

BRITANNIA

STABILIMENT GDID

Ta' Ferramenti, Ghodod, Huejjeg ta' Chimica u Fotografija, Zebgha, &cc.

BRITANNIA

BRITANNIA

INJAM

ta'l ahmar, ta'l abjat, u ta'l caũba.

Collox m'il irhas u m'il ahjar.

BRITANNIA

L=OSSIGENU

li illum hu tant użat f'il mard, dari chien ijsir fl-ispiżżeriji m'il ispiżżjari stess; iżda sabu li ma chienx johrog pur b'iż-żejjed u ghalhecc ma chienx jaghmel dac il gid collu li chien ijmissu. Illum it-tifel ta'l Prof: Leube ta'l Germanja (dac li ipprepara l-arja liqũida) sab chif minn dina l-arja liqũida johrog l-

OSSIGENU PURISSIMU

u saret socjetà ghal dina il haga li kieghda tforni lill ispiżżjari ma'd-dinja collha b'dana ir-rimedju tant ta' htiega.

HAUN MALTA

ma nafux li ghandu minnu hlief

l-Ispizzjar ALFREDO CUMBO

Ta' Strada Rjali (Ħdejn il Club) il Belt.

u ghalhecc cull min hcollu bżonn ta' dana l-ossigenu pur f'loc li jokghod jistenna li jestuhulu fi spiżżeriji ohra jsibu lest ghand is-Sur Cumbo pur u bi prezz moderat hafna.

Is-Sur Raff: Bonello

TA' STRADA LEVANTE, 131, IL BELT

(Hdejn il Cnisja ta' Sta. Lucija)

ghandu ghal bejh cull xorta ta' hgieg, zebgha, żjut, imsiemer, ghodod, hũejjeg ta's-Sanità, ta' gass, fornimenti ta't-tũiebet, lampi ta'l pitrolju li jixilghu b'il matel b'daũl kawi u sabih ũisk u hafna hũejjeg ohra bhal daun ta'l ahjar qualità u bi prezzijiet m'il orhos. Ippruvaũ biex tarau chif tohorgu cũntenti sgur.

INVENZJONI FAMUSA

hi sgur dic li ghamlu dan l-ahhar billi sabu haga li tiffrancalom hux biss xoghol u żmien iżda flus ucoll u tajbit f'il hasil.

Mela biex tiffrancaũ ix-xoghol u l-gheric

UZAU "IR-RUBNIT"

Biex tiffrancaũ is-sapun ghaliex tahlu ftit

UZAU "IR-RUBNIT,"

Biex ma thallsux hassiela u ma tahlux hafna żmien

UZAU "IR-RUBNIT"

li jinbiegh il Belt ghand ir-Sur WAGNER, ta' Strada Zaccaria u T'as-Sliema ghand il «BRITANNIA» ta' Sda. it-Torri.

Min hu marid bl-ANEMIJA (fakar ta'd-demm) u jrid ijfiek f'GHOXRIN gurnata jiehu

L'ELIXIR

TA' S. VINCENS DE PAOLI

Is-Sur G. Muscat ũara ghaxar snin ugiegh ta' ras kaũũi bla ma sata jfejku b'xejn ma't-tielet flixcun ghaddielu collox. Is-Sur Rinaldu Perini ucoll fejjak l-ibnu, ma't-tieni flixcun, minn anemija kaũũija. Daũna is-sinjuri ucoll li sejrin insemmu ippruvaũh fukhom stess jeũ fuk xi hadd iehor u hargu jiftahru; Dr: Edward L. Vella; Dr: Paolo Sammut (Sliema); Prof: Dr: C. Sammut; Prof: Dr: G. O. Galea; Farm: C. Arpa; Farm: G. Gili; Prof: Dr: S. Grech; Onor: Dr: A. Pullicino; Dr: L. Albanese; Negte: G. Tagliaferro; G. Sultana; Ant: Diacono; Avv: Francesco Cardona u hafna ohrajn.

Jinbigh fl-ispiżżerija ta't-Tabib

FABRIZ BORG.—Il Belt.

267, STRADA REALE.

IS=SECLU TA'N=NERVI.

Hecc sejjah is-seclu taghna il gharef Prof: u Senatur Mantegazza, u bir raġun collu ghaliex il-lum ma haũn hadd li ma hux mahsus b'in-nervi u l-actar b'il mishuta.

NEVRASTENIJA

li kieghda iġġorr nies il Manicomju gozz, gozz. Ghalhecc l-ahjar tobba kieghdin jithabtu biex ijsibu cura seũũa ghal dina il marda ghaliex tcun ta' gid bla tarf. Hafna ippruvaũ iżda hadd ma irnexxa daks il gharef u imfahhar

Prof: DE GIOVANNI ta' PADOVA.

li ũara studju cbir sab il famus

ANTINEVROTICU

li kieghed ijfejjak jeũ jaghmel il gid lil cull min jużah.

F'Malta dan ijbighu

l-Ispizzjar ALFREDO CUMBO

TA' STRADA RJALI, TA'L BELT

IPPRUVAŨH GHALIEX MA JIBDIELCOMX!

In-"Nahla" tistampa ruhha fl-Istamperija "EMPIRE PRESS" ta's-Sur Critien, il Furjana.